

VERGİ SUÇLARI VE CEZALARI

ZAFER ARIHAN

MBA

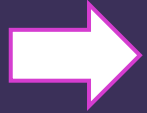
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

Vergi Kabahatleri ve Vergi Suçları (Vergi Ceza Hukuku)

Vergi kabahatleri (İdari Cezaları), vergi suçları ve cezaları, Esas İtibariyle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Dördüncü kitabında düzenlenmiştir.

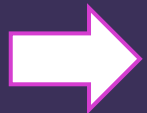
Vergi Ceza Hukuku

Vergi Kabahatleri ve Vergi suçları;

Vergi Kabahatleri

- ❖ Vergi Ziyarı Cezası
- ❖ Usulsüzlük Cezaları
 - ❖ Birinci Dereceden Usulsüzlük
 - ❖ İkinci Dereceden Usulsüzlük
- ❖ Özel Usulsüzlük Halleri

Kaçakçılık Suçu

Vergi Ziyai

Vergi Ziyai (VUK Md. 341)

- ✓ Vergi ziyai, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesini veya eksik tahakkuk ettirilmesidir
- ✓ Şahsi, medeni haller veya aile durumu hakkında gerçeğe aykırı beyanlar ile veya sair suretlerle verginin noksan tahakkuk ettirilmesine veya haksız yere geri verilmesine sebebiyet vermek de vergi ziyai hükmündedir.
- ✓ Yukarıdaki hallerde verginin sonradan tahakkuk ettirilmesi veya tamamlanması veyahut haksız iadenin geri alınması ceza uygulanmasına mani teşkil etmez.

Vergi Ziyai Cezası

Vergi Ziyai Cezası (VUK Md. 344)

- ✓ 341 inci maddede yazılı hallerde vergi ziyasına sebebiyet verildiği takdirde, mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyai cezası kesilir.
- ✓ Vergi ziyasına 359 uncu maddede yazılı fiillerle sebebiyet verilmesi halinde bu ceza üç kat, bu fiillere iştirak edenlere ise bir kat olarak uygulanır.
- ✓ Vergi incelemesine başlanılmasından veya takdir komisyonuna sevk edilmesinden sonra verilenler hariç olmak üzere, kanuni süresi geçtikten sonra verilen vergi beyannameleri için bu madde uyarınca kesilecek ceza yüzde elli oranında uygulanır.
- ✓ (7524 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle eklenen fıkra Yürürlük; 02.08.2024) Vergi kanunlarına göre mükellefiyet tesis ettirilmesi gerektiği halde bu zorunluluğa uyulmaksızın vergi dairesinin itilâı dışında ticari, zirai veya mesleki faaliyette bulunmak suretiyle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi durumunda, birinci, ikinci ve üçüncü fıkralara göre kesilecek vergi ziyai cezası yüzde elli artırılarak uygulanır. Aynı vergi türü ve dönemine ilişkin daha sonra yapılacak tarhiyatlar nedeniyle kesilecek vergi ziyai cezalarına da aynı artırım hükmü tatbik edilir.

Usulsüzlük Cezaları

Usulsüzlük Cezaları (VUK Md. 352)

- ✓ Usulsüzlükler, I. Derece ve II. Derece Usulsüzlükler olarak VUK'a ekli 1 sayılı cetvele göre cezalandırılır.
- ✓ Usulsüzlük fiili re'sen takdiri gerektirirse, bağı 1 sayılı cetvelde yazılı cezalar iki kat olarak kesilir..

I. Derece Usulsüzlük Cezaları (VUK 352)

1. Vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması;
2. Bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden herhangi birinin tutulmamış olması;
3. Defter kayıtlarının ve bunlarla ilgili vesikaların doğru bir vergi incelemesi yapılmasına imkan vermeyecek derecede noksan, usulsüz veya karışık olması;
4. (Mülga)
5. Çiftçiler tarafından 245 nci madde hükmüne göre muhtar ve ihtiyar heyetlerince yapılan davete müddetinde icabet edilmemesi;
6. Bu Kanunun kayıt nizamına ait hükümlerine (7338 sayılı kanunun 39 uncu maddesiyle değişen ibare; Yürürlük: 26.10.2021)(Madde 215 – 219 ile mükerrer madde 242)(*) uyulmamış olması (Her incelemede inceleme tarihine kadar aynı takvim yılı için tespit edilen usulsüzlükler tek fiil sayılır);
7. İşe başlamanın zamanında bildirilmemesi;
8. Tasdiki mecburi olan defterlerden herhangi birinin tasdik muamelesinin yaptırılmamış olması (Kanuni sürenin sonundan başlayarak 1 ay geçtikten sonra tasdik ettirilenler, tasdik ettirilmemiş sayılır.);
9. Diğer ücretler üzerinden salınan Gelir Vergisinde, tarh zamanı geçtiği halde verginin tarh ettirilmemiş olması;
10. (Mülga)11. Veraset ve intikal vergisi beyannamesinin 342 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde verilmiş olması.

I. ve II. Derece Usulsüzlük Cezaları (VUK 352)

213 SAYILI VERGİ USUL KANUNUNA BAĞLI CETVEL

(Md:352)

1 SAYILI USULSÜZLÜK CEZALARINA AİT CETVEL

(7524 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle değişen başlık ve miktarlar Yürürlük; 02.08.2024)(*)

Mükellef Grupları	Birinci derece usulsüzlükler için (TL)	İkinci derece usulsüzlükler için (TL)
1- Sermaye şirketleri	20.000	10.000
2- Sermaye şirketleri dışında kalan birinci sınıf tüccar ve serbest meslek erbabı	10.000	5.000
3 - İkinci sınıf tüccarlar	5.000	3.500
4- Yukarıdakiler dışında kalıp beyanname usulüyle gelir vergisine tabi olanlar	3.500	2.250
5- Kazancı basit usulde tespit edilenler	2.250	1.500
6- Gelir vergisinden muaf esnaf	1.500	1.000

İhtar

1. (2455 sayılı Kanununun 6'ncı maddesiyle değişen madde) Bu cetvelde mükellef grubu: Gelir, Kurumlar Vergilerinden başka, Gider, İstihlak İşletme ve Dış Seyahat Harcamaları Vergilerine ait usulsüzlükler hakkında da esas tutulur.

2. Emlak Alım, Gayrimenkul Kıymet Artışı, Veraset ve İntikal Vergisi, Taahhüt Alım ve Motorlu Taahhütler Vergilerine ait usulsüzlükler ile Damga Vergisinin, beyanname verilmek suretiyle ödeneceği hallerde beyannamenin süresinde verilmemesine ilişkin usulsüzlükler bu cetvelin mükellef grupları sütununun 3'üncü sırasında göre cezalandırılır.

3. (3210 sayılı Kanununun 4'üncü maddesiyle değişen bent) Emlak vergisine ait usulsüzlükler, bu cetvelin mükellef grupları sütununun 3'üncü sırasında göre cezalandırılır.

4. Kamu İdare ve müesseseleri ile dernek ve vakıfların yaptıkları usulsüzlükler (Bunların iktisadi işletmelerine ait usulsüzlükler hariç) bu cetvelin mükellef grupları sütununun 3'üncü sırasında göre cezalandırılır.

5. Yukarıdakiler dışında kalan diğer vergi, resim ve harçlara ait usulsüzlükler bu cetvelin mükellef grupları sütununun 4'üncü sırasında göre cezalandırılır.

(*) (Değişmeden önceki şekli) USULSÜZLÜK CEZALARINA AİT CETVEL

II. Derece Usulsüzlük Cezaları (VUK 352)

1. Veraset ve intikal Vergisi Beyannamelerinin süresinin sonundan başlayarak 342 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen süre içinde verilmiş olması; (Mülga : 3/4/2002 - 4751/7 md.)
2. Ekim ve sayım beyanlarının süresi içinde veya kanunda istenilen bilgileri ihtiva edecek doğru bir şekilde yapılmaması;
3. (Mülga)
4. Vergi kanunlarında yazılı bildirmelerin zamanında yapılmamış olması (işe başlamayı bildirmek hariç);
5. Vergi karnesinin süresinin sonundan başlayarak 15 gün geçtiği halde alınmamış olması;
6. Tasdiki mecburi olan defterlerden herhangi birinin tasdik muamelesinin, süresinin sonundan başlayarak bir ay içinde yaptırılmış olması;
7. Vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatı ve ekleri ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin hükümlere uyulmamış olması;
8. Hesap veya muamelelerin doğruluk veya açıklığını bozmamak şartıyla bazı evrak ve vesikaların bulunmaması veya ibraz edilmemesi.

Özel Usulsüzlük Cezaları (VUK 353)

Sayıli Cetvel

	353 üncü Maddenin Birinci	353 üncü Maddenin Birinci
	Fıkrasının (1) Numaralı Bendi	Fıkrasının (2) Numaralı Bendi
	Ceza Miktarı (Asgari-TL)	Ceza Miktarı (TL)
2. Tespit	20.000	20.000
3. Tespit	30.000	30.000
4. Tespit	40.000	40.000
5. Tespit	50.000	50.000
6. ve Sonraki Tespitler	100.000	100.000

Suçlar ve Kabahatler

- Suçlar, bu suçlara ilişkin genel esaslar ve cezalar, Türk Ceza Hukuku'nda ve bazı özel Kanunlarda düzenlenmiştir.
- Kabahatler ve kabahatlere ilişkin olarak ön görülen cezalar ise Kabahatler Kanunu'nda ve yine bazı özel Kanunlarda düzenlenmiştir.
- Ceza ve Kabahatler kanunları yanında, bazı fiilleri suç veya kabahat olarak düzenleyen yaptırımlar getiren özel kanunlardan birisi de Vergi Usul Kanunu'dur.

Vergi Kaçakçılık Suçları ve Cezaları (VUK 359)

Vergi Kaçakçılık Suçları Ve Cezaları Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesinde 5 bent halinde sayılmıştır.

Bu bentlerde sayılmış olan suçların her birisi birbirinden ayrı suçlar olup ayrı ayrı uygulanırlar.

359/a

a) Vergi Kanunlarına Göre Tutulan Veya Düzenlenen ve Saklanma ve İbraz Mecburiyeti Bulunan;

1. Defter Ve Kayıtlarda Hesap Ve Muhasebe Hileleri Yapanlar,

Gerçek Olmayan Veya Kayda Konu İşlemlerle İlgisi Bulunmayan Kişiler Adına Hesap Açanlar Veya

Defterlere Kaydı Gereken Hesap Ve İşlemleri Vergi Matrahının Azalması Sonucunu Doğuracak Şekilde Tamamen Veya Kısmen Başka Defter, Belge Veya Diğer Kayıt Ortamlarına Kaydedenler,

2. Defter, Kayıt Ve Belgeleri Tahrif Edenler Veya

Gizleyenler Veya

Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge Düzenleyenler Veya

Bu Belgeleri Kullananlar,

On Sekiz Aydan Beş Yıla Kadar Hapis Cezası (7394 S.K ile Değişik;
Yürürlük: 15.04.2022)

Kaçakçılık Suçları ve Cezaları 359/a

Varlığı Noter Tasdik Kayıtları Veya Sair Suretlerle Sabit Olduğu Halde, İnceleme Sırasında Vergi İncelemesine Yetkili Kimselere Defter Ve Belgelerin İbraz Edilmemesi, Gizleme Olarak Kabul Edilir.

Gerçek Bir Muamele Veya Duruma Dayanmakla Birlikte Bu Muamele Veya Durumu Mahiyet Veya Miktar İtibariyle Gerçeğe Aykırı Şekilde Yansıtan Belge; Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belgedir.

Mali Tatilde Defter Belge ibrazı tebligatı yapılamaz.

İdare ya da Müfettişçe En az 15 gün süre verilmeli,

Mücbir Sebepler varsa ibraz zorunluluğu olmaz.

Kaçakçılık Suçları ve Cezaları 359/b

b) Vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen ve saklama ve ibraz mecburiyeti bulunan defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya

Defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar

veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya

bu belgeleri kullananlar,

üç yıldan (7394 sayılı kanunun değişik; Yürürlük: 15.04.2022) sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Gerçek bir muamele veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen belge, sahte belgedir.

Kaçakçılık Suçları ve Cezaları

c) VUK hükümlerine göre Maliye Bakanlığı ile anlaşması bulunan kişilerin basabileceği belgeleri, anlaşması olmadığı halde basanlar veya bilerek kullananlar iki yıldan (7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle değişik; Yürürlük: 15.04.2022) sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Kaçakçılık Suçları ve Cezaları

ç) (7318 sayılı kanun ile eklenen fıkra. Yürürlük: 30.04.2021) Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetkilendirilmediği halde, ödeme kaydedici cihaz mührünü kaldıran, donanım veya yazılımını değiştiren veya yetkilendirilmiş olsun ya da olmasın ödeme kaydedici cihazın hafıza birimlerine, elektronik devre elemanlarına veya harici donanım veya yazılımlarla olan bağlantı sistemine ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemlere fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek; gerçekleştirilen satışlara ait mali belge veya bilgilerin cihazda kayıt altına alınmasını engelleyen, cihazda kayıt altına alınan bilgileri değiştiren veya silen, ödeme kaydedici cihaz veya bağlantılı diğer donanım ve sistemler ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemler tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyen veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler

üç yıldan (7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle değişik Yürürlük: 15.04.2022) sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Kaçakçılık Suçları ve Cezaları

d) (7423 sayılı kanunun eklenen fıkra. Yürürlük: 01.01.2024) 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilip verilmediğine bakılmaksızın, mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılmasına zorunluluk getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerin etiketlenmesi veya işaretlenmesi ve etiketlenen veya işaretlenen ürün bilgilerinin kurulan veri merkezine aktarılmasını sağlayan sisteme fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek Hazine ve Maliye Bakanlığına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyenler veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

371 inci maddedeki pişmanlık şartlarına uygun olarak durumu ilgili makamlara bildirenler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

(7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 15.04.2022)Bu maddede yazılı fiillerle verginin ziyaa uğratıldığıнын tespit edilmesine bağlı olarak tarh edilen verginin, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı ile kesilen cezaların yarısı ve buna isabet eden gecikme zammının; soruşturma evresinde ödenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında, kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödenmesi halinde ise verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

(7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 15.04.2022)Tarh edilen vergi ve vergi aslına bağlı olarak kesilen cezanın bulunmadığı durumlarda verilecek ceza yarı oranında indirilir.

(Ek fıkra:8/4/2022-7394/4 md.) (İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 13/9/2023 tarihli ve E.: 2022/81, K.: 2023/153 sayılı Kararı ile.) (***)

Kaçakçılık Suçları ve Cezaları

371 inci maddedeki pişmanlık şartlarına uygun olarak durumu ilgili makamlara bildirenler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

(7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 15.04.2022)Bu maddede yazılı fiillerle verginin ziyaa uğratıldığıının tespit edilmesine bağlı olarak tarh edilen verginin, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı ile kesilen cezaların yarısı ve buna isabet eden gecikme zammının; soruşturma evresinde ödenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında, kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödenmesi halinde ise verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

(7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 15.04.2022)Tarh edilen vergi ve vergi aslına bağlı olarak kesilen cezanın bulunmadığı durumlarda verilecek ceza yarı oranında indirilir.

(Ek fıkra:8/4/2022-7394/4 md.) (İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 13/9/2023 tarihli ve E.: 2022/81, K.: 2023/153 sayılı Kararı ile.) (***)

(7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 15.04.2022)Bu maddede düzenlenen suçların birden fazla takvim yılı veya vergilendirme dönemi içinde aynı suç işleme kararının icrası kapsamında işlenmesi halinde, Türk Ceza Kanununun 43 üncü maddesi uygulanır.

Kaçakçılık suçlarını işleyenler hakkında bu maddede yazılı cezaların uygulanması 344 üncü maddede yazılı vergi ziyai cezasının ayrıca uygulanmasına engel teşkil etmez.

(***) (Anayasa Mahkemesi'nin 13/9/2023 tarihli ve E.: 2022/81, K.: 2023/153 sayılı Kararı ile iptal edilen fıkra.) (7394 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük: 15.04.2022)Yukarıdaki fıkralarda belirtilen ceza indiriminden faydalanabilmek için vergi mahkemesinde dava açılmaması, açılmışsa feragat edilmesi, kanun yollarına başvurulmaması veya başvurulmuşsa vazgeçilmesi şarttır.

Bazı Kaçakçılık Suçlarının Cezalandırılmasında Usul VUK Md. 367

1. Kaçakçılık suçlarının işlendiğini tespit eden Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla doğrudan doğruya;
2. vergi incelemesine yetkili diğer memurlar tarafından rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla vergi dairesi başkanlığı veya defterdarlık tarafından Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi gerekmektedir.

359 uncu maddede yazılı suçların işlendiğine sair suretlerle ittila hasıl eden Cumhuriyet başsavcılığı hemen ilgili vergi dairesini haberdar ederek inceleme yapılmasını talep eder.

Kamu davasının açılması, inceleme neticesinin Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesine talik olunur.

Bazı Kaçakçılık Suçlarının Cezalandırılmasında Usul VUK Md. 367

359 uncu maddenin (ç) ve (d) fıkralarında yazılı suçların işlendiğinin inceleme sırasında tespiti halinde incelemenin tamamlanması beklenmeksizin, sair suretlerle öğrenilmesi halinde ise incelemeye başlanmaksızın Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları tarafından bu tespitlere ilişkin rapor düzenlenir ve rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla birlikte keyfiyet Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Kamu davasının açılması için incelemenin tamamlanması şartı aranmaz.

359 uncu maddede yazılı suçlara ilişkin yürütülmekte olan soruşturma veya kovuşturmalarda mütalaaya konu fiilin, başka bir kişi tarafından veya başka bir kişiyle birlikte gerçekleştirildiğinin ortaya çıkması durumunda, bu kişi bakımından kamu davası açılması için rapor düzenlenmesi ve mütalaa verilmesi şartı aranmaz.

359 uncu maddede yazılı suçlardan dolayı cezaya hükmedilmesi, vergi ziyai cezası veya usulsüzlük cezalarının ayrıca uygulanmasına engel teşkil etmez.

Kaçakçılık suçları Zincirleme Suçlardır

Zincirleme Suç Nasıl Uygulanır?

Kaçakçılık suçları Mütalaa

Kaçakçılık Suçlarında Mütalaa Dava Şartıdır.

Mütalaa bir tür suç duyurusu sayılabilir.

Kaçakçılık suçları Zamanaşımı

Dava zamanaşımı esas olarak cezaların üst sınırı Ceza Üst Sınırı dikkate alınarak belirlenir. Zaman aşımını kesen hallerde 0,5 artırılarak Hesaplanır,

Vergi Mankemesi ile Ceza Mankemesi Kararları Birbirini Etkiler mi?

Etkilemez